

Dagboek van een uitvaart verzorgers

Iede Hoorn

Iede Hoorn

Dagboek van een uitvaart verzorger

KOSM • S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Inhoud

Voorwoord	9
Niels	15
Quin	21
Panterprint	25
Loua	29
In bikini	33
Leven met de dood	37
Een ‘opwindende’ uitvaart	41
Met een beetje hulp van AI	45
Doodgewoon – Jeroen van der Boom	49
Stom, maar ook leuk	57
Van Rusland naar Zorgvlied	63
Een laatste boodschap	67
Maartje	71
De standaarduitvaart	77
Geniet	81
Het telefoontje van mijn leven	85
Ouderliefde	89
Thomas	93
Doodgewoon – Fred van Leer	97
De wetenschap	103
De dood laat zich niet plannen	107

Peer	111
‘Rol mij maar in een tapijt’	115
Koesteren	119
Oom Leo	123
Tastbaar	127
Ode aan de aulamedewerker	133
Doodgewoon – Anita Witzier	137
Laatste wensen	145
Silvia	149
Naasten met pootjes	153
Annet	157
Grensverleggend	161
Sebastiaan	165
Mijn rouwkaarten	169
Marlies	173
Tranen horen erbij	177
Doodgewoon – Ewout Genemans	181
Een euthanasie om nooit te vergeten	187
Gerard	191
Een lach en een traan	195
Joris	199
Maud	203
Slotwoord	207
Dankwoord	209

Voorwoord

Ik leg mijn telefoon op het nachtkastje en check nog een laatste keer of het geluid wel aanstaat. Het is iets na 22.00 uur en mijn man Chris en ik stappen net in bed. Onze zoon ligt heerlijk te slapen. Hopelijk blijft dat de hele nacht zo. Rustig val ik in slaap. Een paar uur later word ik wakker van mijn telefoon. Een onbekend nummer. In één beweging sta ik met de telefoon in mijn hand naast het bed en glip de slaapkamer uit. Op gedempte toon neem ik op terwijl ik naar beneden loop. Op tafel liggen zoals altijd pen en papier klaar, voor het geval dat ik 's nachts word gebeld.

Een zekere meneer Jansen belt omdat zijn echtgenoot in bed is overleden. Ik condoleer hem en vraag of het overlijden onverwachts was. Hij vertelt dat zijn partner wel ziek was en zich vandaag ook niet goed voelde, maar dat ze het overlijden toch niet hadden zien aankomen. Ze hadden nog wel wat meer tijd samen verwacht.

‘Wat moet ik nu doen?’ vraagt meneer Jansen. Er klinkt lichte paniek in zijn stem. Iets wat ik goed kan begrijpen, want dit zijn geen situaties die je elke dag mee maakt. Wat moet je inderdaad doen? Ik begin met geruststellen.

‘Goed dat je mij hebt gebeld, dat is de eerste stap. Heb je nagedacht over, of heeft je partner nagedacht over wat hij zou willen?’ De eerste knoop die we moeten doorhakken is of meneer thuisblijft of naar een uitvaartcentrum gaat. Als hij thuisblijft, komen mijn collega’s hem daar verzorgen en wordt er een koeling gebracht. Anders wordt hij opgehaald en overgebracht naar een gekoelde ruimte. Meneer Jansen geeft aan dat zijn partner niet thuis wilde blijven, maar dat hij hem wel graag zelf wil verzorgen. We spreken af dat mijn collega’s naar hem toe komen, samen met hem de laatste zorg doen en meneer daarna overbrengen naar het uitvaartcentrum. Ik maak duidelijk dat ik daar zelf niet bij aanwezig ben. Eerst deze horde en dan gaan we morgen verder met het plannen van de rest van de week.

Als alles geregeld is, bel ik meneer Jansen nog een keer terug om door te geven dat mijn collega’s er binnen een uur zijn. Hij bedankt me en we praten nog wat. Hij is toch behoorlijk ontdaan, wat begrijpelijk is. Toen ik begon met dit werk, ging ik ’s nachts nog weleens naar families toe, maar inmiddels weet ik dat dat weinig toevoegt. Je gaat niet midden in de nacht van alles bespreken. Ik kan daarom beter weer gaan slapen, want dan ben ik de rest van de week veel frisser op de momenten dat ik wel wat voor mensen kan betekenen. In de nacht zorg ik dat de eerste handelingen worden verricht en stel ik vooral gerust.

Ik spreek af de volgende dag langs te komen, wens meneer Jansen veel sterkte en hang weer op. Zo zachtjes mo-

gelijk loop ik terug naar boven. Even blijf ik stilstaan als ik mijn zoon in zijn bed hoor woelen. Hij lijkt wakker te worden. Nee, nee, nee, dat hadden we niet afgesproken. In mijn hoofd probeer ik hem te vertellen dat het nog geen ochtend is en dat hij moet blijven liggen. Gelukkig vindt hij zijn rust terug en wordt het weer stil. Opgelucht kruip ik in bed. Slapen is lastig. Ik ben moe, wil echt slapen, maar krijg de regelmodus maar niet uitgezet. Uiteindelijk geeft mijn lichaam zich over aan de slaap. En een paar uur later gaat de wekker alweer.

De dag begint en die zit vol met routines – juist doordat de dagen door mijn werk vaak onverwachte wendingen nemen. Ik verschoon de luier van mijn zoon, kleed hem aan en geef hem zijn flesje. Dan maak ik een shake voor mezelf. Een enorme caloriebom vol met alle eiwitten, vetten, vitaminen en koolhydraten die ik nodig heb. Die shake zit altijd in mijn tas en drink ik gedurende de dag op. Zo vermijd ik de snelle happen bij de tankstations en al het lekkers dat mij overal wordt aangeboden. Drie keer per week train ik, hoe druk ik het ook heb. Die momenten zijn heilig voor mij. Ik vind het belangrijk om goed voor mezelf te zorgen zodat ik scherp en energiek blijf.

Vandaag gaat mijn zoon naar de opvang. Nadat ik hem heb gebracht, start ik op kantoor. Voordat ik naar meneer Jansen ga, is er gelukkig nog even tijd om met een kop koffie de planning te maken. In mijn kantoor hangt een groot whiteboard waarop alle lopende uitvaarten met bij-

behorende details vermeld staan. Daarnaast maak ik dagelijks een lijst van punten die ik die dag moet afvinken. Zo houd ik het overzichtelijk – er loopt namelijk veel door elkaar heen – en kan ik 's avonds mijn werk ook beter loslaten.

Nadat ik de planning heb gedaan en wat mails heb verstuurd, ga ik op pad. De rust van het kantoor is voorbij, de hectiek van de dag begint. Ik haast me naar families, luister naar hun verhalen, distilleer hun wensen en bedenk wat we creatief kunnen toevoegen. Tussendoor bel, mail, regel en schakel ik. Heerlijk. Geef mij die chaos maar. Bovendien zorgt overdag alles geven ervoor dat ik 's avonds thuis volledig aanwezig kan zijn. Gewoon papa en partner, even helemaal offline (nou ja, bijna helemaal offline dan, want de telefoon staat altijd aan).

Zomaar een dag in het leven van een uitvaartverzorgster. Toen ik ooit werd benaderd voor een boek, had ik nooit verwacht dat het zoveel impact zou hebben. De reacties op *Leven met de dood* waren overweldigend. Het heeft voor mij heel veel deuren geopend. Ik werd uitgenodigd voor televisieprogramma's, kreeg een column bij Linda online en werkte zo aan mijn missie om de dood meer bespreekbaar te maken. Daarnaast heb ik ook gemerkt dat steeds meer mensen mij wisten te vinden met hun te gekke uitvaartwensen. Sinds het eerste boek heb ik heel wat creatieve uitvaarten mogen verzorgen van fantastische mensen met allemaal hun eigen verhaal.

Op persoonlijk vlak is er ook heel wat gebeurd: ik ben dus vader geworden. Door mijn zoon heb ik een nieuwe balans moeten vinden tussen werk en thuis. Maar hij heeft mijn leven op tal van manieren vooral verrijkt, en daarom draag ik dit boek met heel veel liefde aan hem op.

Kortom, ik heb nog genoeg te vertellen. Daarom is er nu boek nummer twee. Met nieuwe verhalen, inzichten en nog meer dagen uit mijn leven als uitvaartverzorger. Nieuw zijn de interviews met vier bekende Nederlanders. Door hun ervaringen en inzichten over de dood te delen hopen we samen het taboe dat rondom de dood hangt verder te doorbreken. Nog veel te vaak wordt de dood gezien als een zwaar onderwerp, dat we liever mijden. Terwijl als we er openlijk over praten, de dood minder zwaar aanvoelt en we ook nog eens veel intenser gaan leven. Ik hoop dat dit boek je raakt, je inspireert en je soms een glimlach of een traan ontlokt. Precies zoals dit werk dat ook bij mij doet.

Veel leesplezier!

Iede

Niels

De beveiligder van het terrein van Mysteryland komt snel uit zijn hokje naast de slagbomen. Met grote ogen kijkt hij naar de cabrio-rouwauto. Zijn blik blijft hangen op de witte kist die we achterin hebben staan. Hij blijft lang stil. Ik zie aan zijn gezicht dat hij probeert te beoordelen of het echt klopt wat hij ziet. Waarom zou er in hemelsnaam een rouwauto inclusief kist voor de deur bij Mysteryland staan? 'Wat is dit?' vraagt hij uiteindelijk terwijl hij naar ons toe loopt. 'Zijn jullie verkeerd gereden?'

'Niet echt,' zeg ik. 'Dit is waar we moeten zijn.' De man snapt er nu helemaal niets meer van. 'Ik kan me voorstellen dat het gek is, dus laat het me uitleggen.' Ik vertel hem het verhaal van Niels, dat voor mij vorige week begon toen ik werd gebeld door zijn partner Wenda. Niels was een jonge vent, sociaal, in de kracht van zijn leven, maar ook erg ziek. Toen Wenda mij belde lag hij in een hospice. Ze hadden gesproken over de uitvaart, maar die zou weinig speciaal worden. 'Doe maar een zwarte rouwauto, een koffietafel, gewoon de standaarddingen.' Want dat hoort bij een uitvaart. Nooit hadden ze bedacht dat je er ook je eigen creatieve draai aan kunt geven en het dus ook iets

mag en kan zijn wat past bij wie je was. Tot ze in gesprek kwamen met iemand die hen daarop wees en Wenda zo bij mij terechtkwam.

Helaas heb ik Niels nooit kunnen ontmoeten, want voor onze eerste afspraak overleed hij plots. De eerste oriënterende afspraak werd er dus een waarbij we meteen de uitvaart moesten gaan regelen. Terwijl Wenda en ik over en weer alvast wat appen, zie ik haar profielfoto: een van haar en Niels op Mysteryland. Als ik ernaar vraag tijdens onze afspraak, vertelt ze met veel plezier over het dancefestival waar zij en Niels zo graag kwamen. Niels was groot fan van Armin van Buuren en hij en Wenda hielden wel van een feestje. Mysteryland in het bijzonder, dat was elk jaar heilig. Het gesprek zet de toon voor de uitvaart die we voor Niels gaan organiseren. Geen typische uitvaartplek, geen dooie boel. We gaan op zoek naar een gezellige plek voor een klein feestje met een goede borrel en veel muziek. En die hebben we al snel gevonden. Het is de plek waar Niels en Wenda graag kwamen en ze samen voor de laatste keer hebben geluncht, toen Niels nog energie had om naar buiten te gaan. Een sfeervol houten gebouw aan het water, bij het bos – het kan niet beter. De perfecte plek voor de afscheidsceremonie, waarna Niels naar het crematorium zal worden gebracht. Direct na ons gesprek bel ik naar de locatie om te vragen of die beschikbaar is. Dat is het geval, en dus leg ik de datum meteen vast en besluit later die dag op locatiebezoek te gaan. Onderweg kom ik diverse wegwijzers van Mystery-

land tegen. Wat blijkt: aan de overkant van het water vindt elk jaar dit festival plaats. Iets wat Wenda wist, maar voor mij een grote verrassing is. Nog toevalliger is dat Niels' uitvaart op woensdag is en Mysteryland maar een paar dagen later van start gaat. Tijdens zijn uitvaart zal aan de andere kant van het water de opbouw dus in volle gang zijn. Daar moeten we gewoon iets mee doen. In een poging de uitvaart van Niels nog iets extra's te geven, zoek ik eerst contact met Armin van Buuren. Is het mogelijk om iets op de uitvaart van Niels te doen? Helaas blijkt Armin druk en op tour in het buitenland. Daar kan dus een streep doorheen. Mysteryland dan. Hoe mooi zou het zijn als Niels nog één keer over het terrein kon gaan? Een week lang probeer ik op elke manier die ik maar kan bedenken binnen te komen, maar telkens is het antwoord nee. Door de opbouw is het te gevaarlijk. Kunnen ze dan misschien tijdens de uitvaart keihard Niels' favoriete Armin van Buuren-nummer, 'This Is What It Feels Like', draaien? Ik zie het al helemaal voor me: een glimp van Mysteryland op de uitvaart. Maar ook dat kan helaas niet. We moeten het loslaten.

De uitvaart wordt alsnog een feestje. Natuurlijk! Het is prachtig weer en met veel muziek en Pornstar Martini's nemen we afscheid van Niels. Bij vertrek naar het crematorium draaien we 'This Is What It Feels Like' en lopen Wenda en ik, gevolgd door de rouwauto met Niels, door de erehaag. Ik weet niet wat het is, misschien de muziek, maar ineens besluit ik dat we het toch nog een keer gaan proberen. Vast-

beraden stap ik in de rouwauto en zeg de chauffeur dat we eerst langs Mysteryland gaan. Als we toch het terrein op mogen, bellen we Wenda en komt zij ook meteen.

En dus staan we nu voor de poort bij Mysteryland. De beveiliging krabt achter zijn oren. Hij begrijpt het en belooft dat hij zijn best gaat doen, maar tegelijkertijd acht hij de kans klein. Niet veel later komt er versterking aan. Deze medewerker van de organisatie van Mysteryland kijkt al even verbaasd naar ons en de rouwauto. We doen nog een keer ons verhaal. 'We hoeven niet ver te rijden, al is het maar een stukje het terrein op en even ergens stilstaan.' Ook deze medewerker doet haar uiterste best en gaat in overleg, maar het antwoord blijft nee. Hoe graag ze ons ook zouden willen helpen, het is gewoon echt te gevaarlijk vanwege de opbouw. Máár. Er is een maar. 'We willen jullie wel vijf toegangskaartjes aanbieden. Dan kan Wenda dit weekend met een groep vrienden op Mysteryland een toast uitbrengen op Niels.'

'Dat is fantastisch,' zeg ik blij. Met een grote glimlach rijden we naar het crematorium.

Dat weekend zit ik op de bank als ik een foto van Wenda krijg. Ze staat op Mysteryland, de plek die voor haar en Niels zo bijzonder was en waar ze zoveel mooie herinneringen hebben gemaakt. Met een groep fijne mensen om zich heen houdt ze trots een biertje in de lucht. 'Op Niels!' schrijft ze erbij.

‘Proost,’ zeg ik hardop. Wat ben ik blij dat we zo brutaal zijn geweest om toch nog even langs Mysteryland te rijden, want een betere afsluiter van deze week van afscheid nemen van Niels kan ik niet bedenken!

Panterprint

© Iede Hoorn

© Talitha Cornelisse

Niels onderweg naar Mysteryland

Panterprint

/ Ik had online ergens gezien dat we de kist ook kunnen wrappen?’

Voor me zit een sprankelende vrouw gekleed in panterprint. Haar vrolijkheid maskeert hoe ziek ze eigenlijk is.

‘Ja, dat kan,’ zeg ik. ‘Wat had je in gedachten?’

‘Zoals je kan zien hou ik wel van een printje, dus ik zat te denken aan panterprint en op de deksel wil ik mijn tatoeage uitvergroot.’ Op haar telefoon zoekt ze snel naar een foto van haar tatoeage en laat deze aan mij zien: een grote leeuw met een zonnebloem erin verwerkt.

Geamuseerd peilt ze mijn reactie, maar ik kijk nergens meer van op. Ik word alleen maar heel erg blij van dit soort verzoeken. Mensen die goed hebben nagedacht over hun uitvaart en er hun eigen twist aan geven: ik hou ervan.

‘Mooi,’ complimenteer ik haar.

‘Het liefst zou ik ter hoogte van mijn been een kijkgat in de kist willen maken zodat iedereen mijn tatoeage kan zien, maar dat is misschien...’

‘Ja, dat is wel lastig. Het is geen kijkdoos natuurlijk.’ We moeten lachen. ‘Maar verder is er heel veel mogelijk, dus ik zorg voor een basiskist en die gaan we wrappen

met jouw ontwerp. Had je verder nog dingen bedacht voor de uitvaart?’

‘Op de rouwkaart wil ik graag zetten dat mensen een bloem mee kunnen nemen. Ik wil wel maar een klein boeketje op de kist, want anders zie je de afbeelding van de tatoeage niet meer zo goed.’

‘Die tatoeage is belangrijk.’

‘Ik ben er gewoon heel erg trots op.’

Ik knik en maak aantekeningen.

‘En een printje is natuurlijk ook meer dan welkom.’

‘Dan zetten we dat ook op de rouwkaart.’ Ik leg mijn pen neer. ‘Er is een rouwauto die volgens mij perfect bij je past.’

‘O ja?!’

‘Helemaal panterprint.’

‘O, geweldig!’ roept ze enthousiast. ‘Dat lijkt me fantastisch.’

‘Schrijf ik dat ook op.’

We nemen afscheid van elkaar met een plan en in de verwachting dat het nog wel even duurt voordat ik weer van mevrouw zal horen. Helaas word ik al vrij kort daarna gebeld dat het niet goed met haar gaat en niet veel later overlijdt ze. Ontzettend snel, heel verdrietig. Met de stralende vrouw die ik heb leren kennen in mijn achterhoofd ga ik aan de slag. Ik neem de dag nog een keer door met haar dochters, die alles wat hun moeder samen met mij had bedacht ook helemaal leuk vinden. ‘Dit past echt perfect bij haar!’

Ik scoor nog een panterprintstropdas en dan ben ook ik er helemaal klaar voor.

Wanneer de panter-rouwauto op de dag van de uitvaart om de hoek komt gereden, begin ik te glimlachen. Het ziet er zo gaaf uit! Ik hoop maar dat mevrouw het ergens hierboven ook kan zien. De chauffeur is helemaal in stijl met een panterprintbril, -gilet, -stropdas – alles. Hier komt wel wat binnen en de toon voor de dag is gezet. Geen twijfel mogelijk dat we op de uitvaart van deze mevrouw zijn.

Voor sommige mensen is het misschien wat veel, een panterprintthema. Ik krijg weleens kritische reacties (gelukkig niet vaak) dat zoiets niet bij een uitvaart past, maar daar ben ik het totaal niet mee eens. Je kunt je hele uitvaart wrappen in panterprint en toch een heel elegant en waardig afscheid hebben. Daarvoor is zwart geen voorwaarde. Zoiets als een rouwauto, een kist en aankleding zijn slechts toevoegingen. Belangrijke toevoegingen, want die zorgen ervoor dat het persoonlijk wordt en het afscheid ook iets met de nabestaanden doet. En dat heb ik die dag gevoeld. Tijdens de dienst werd er hier en daar gelachen, hoorde ik hoe anekdotes werden uitgewisseld, zag ik heel wat verschillende printjes en voelde ik mevrouw helemaal. Deze sfeer was het resultaat van alle keuzes die zij had gemaakt. Het zou gek zijn geweest als dit een heel zwarte, formele dag was geworden. Een panterprint is misschien niet voor iedereen, maar wat dacht

je van een paars thema of alles in zwart-wit? Een bepaalde bloem centraal, of een land?

Ik herinner me nog goed een uitvaart waarbij het thema kerst was. Boven op de kist stonden een kleine kerstboom en een bloemstuk met daarin dennentakjes verwerkt en rondom hingen vrolijke lampjes. Alles ademde kerst... op de daadwerkelijke datum na dan, want het was hartje zomer en zonnig. Toch hadden de nabestaanden en ik niet lang hoeven nadenken over de invulling van de uitvaart van deze meneer. Dat moest gewoon iets met kerst zijn, want daar had zijn hele leven van in het teken gestaan. Hij was er gek op en zijn huis was dan ook het hele jaar door in kerstsfeer gehuld, inclusief boom en allerlei andere versieringen. Deze meneer wás kerst. En dus zag je dat overal terug: op de rouwkaart, in de decoratie... Ergens geestig, omdat de mussen van het dak vielen, maar tegelijkertijd prachtig, want door al die kleine beetjes kerst kwam meneer weer even tot leven en daar gaat het om.

Er is eindeloos veel mogelijk in de uitvaartbranche en ik zou zeggen: maak er gebruik van!

Van een uitvaart in panterprint tot een techno-afscheid, een Surinaamse ceremonie vol rituelen en zelfs een musicaluitvaart, geen werkdag is voor uitvaartverzorger Iede Hoorn hetzelfde. Aan de hand van aangrijpende verhalen laat Iede in dit boek zien hoe persoonlijk en creatief een moderne uitvaart kan zijn, en hoe een passend afscheid troost biedt en ruimte geeft aan liefde, eigenheid en soms zelfs humor.

Tegelijkertijd beschrijft Iede vanuit zijn tien jaar ervaring de veranderingen in de uitvaartbranche. Hij laat zien hoe technologie nieuwe mogelijkheden biedt en duurzaamheid een steeds grotere rol speelt. Maar uiteindelijk draait het om de mensen. Daarom bevat het boek ook persoonlijke gesprekken met Jeroen van der Boom, Ewout Genemans, Anita Witzier en Fred van Leer over het afscheid, de dood en de impact van verlies.

Na het succes van zijn bestseller *Leven met de dood* bewijst Iede opnieuw dat een boek over de dood niet somber hoeft te zijn, maar juist troostrijk, levendig en liefdevol.

9 789043 942386

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
MOS**

NUR 320
KOSMOS UITGEVERS,
UTRECHT/ANTWERPEN

Bekend van TV
Columnist bij *LINDA*.